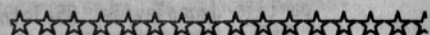

NAJ ŽIVI 2.VII. PRAZNIK OBČINE LAŠKO

Praznik občine Laško 2. julij se je v prejšnjih letih vselej odigraval v občinskem središču. Doslej pa so skoraj vse krajevne skupnosti v občini imele čast biti gostitelj občinskemu prazniku. Letos se je za to čast potegovalo Laško, ki v tem letu praznuje 750. letnico trga in 50 letni jubilej kot mesto. Laško se je za to priložnost pripravilo kolikor je finančno zmoglo vendar pa bo v jubilejnem letu postalo še lepše. Ni bilo moč vsega narediti v teh mesecih do praznika, prvič za to ne, ker primanjkuje sredstev, drugič pa tudi za to, ker za to ni razpoložljivih kapacitet. Tako bomo v prenovljenem mestu, vsaj v nekaterih njegovih delih, začutili, da se nam je Laško pomladilo, predvsem pa bomo slavnostno občutje nosili v sebi, ponosni na dosežene delovne uspehe in v veri, kako bomo v prihodnje dosegli še več.

Naj živi 2. julij - praznik občine Laško, borben pozdrav bivšim borcem ob njihovem dnevu ter srečno našim rečiškim rudarjem!

POZDRAVLJENI V MESTU JUBILANTU

Ko bomo praznovali svoj občinski praznik, bomo občani laške občine hkrati tudi gostitelji. Vsakemu človeku prihajajo ob prazniku, ob jubileju čestitaj prijatelji, sodelavci in znanci. Laška občina ima dobre prijatelje, ima jih v daljnem Trsteniku v Srbiji, ima jih v nekoliko bližjem hrvaškem Vrbovcu, ima dobre sosede v ob-

činah, ki obkrožajo našo. Od vse povsod bodo prišli, da bi z nami delili veselje nad našimi uspehi, se pogovorili o težavah in o načrtih, ki nam polnijo misli.

Bodimo torej dobri gostitelji in uredimo naš dom, pa tako tudi vso občino, za prihod gostov. Praznik občine je praznik nas vseh - praznujmo delovno!

OBČINSKI PRAZNIK V LUČI JUBILEJEV

VZTRAJAJMO TUDI VNAPREJ

Občani laške občine praznujemo 2. julija svoj občinski praznik, vezan na obletnico napada 1. štajerskega bataljona na rudnik Huda jama pri Laškem, ki je bil izvršen v noči od 2. na 3. julij 1942. leta. To je bil velik in obsežen napad, največji dotedaj, ne samo v naši občini, temveč na širšem območju slovenske Štajerske. Zaradi časa, v katerem je bil napad izvršen, je imel velik moralno politični vpliv in je pomenil prelomnico v razmahu narodnoosvobodilne borbe na območju naše občine.

Z letošnjim praznovanjem občinskega praznika se pridružujemo vsem jugoslovanskim narodom k praznovanju 40-letnice prihoda tovariša TITA na čelo Komunistične partije Jugoslavije, 85-letnici njegovega rojstva in v Sloveniji 40-letnici ustanovitve Komunistične partije Slovenije.

Se en jubilej letos praznujemo skupaj z občinskim praznikom. To je 750-letnica Laškega kot trga in 50 let kot mesta. V počastitev tega jubileja je letos praznovanje občinskega praznika v Laškem.

Ob občinskem prazniku se bodo, tako kot v preteklih letih, zvrstile kulturne in športne prireditve. Zaključna slovesnost z množičnim zborovanjem in kulturnim programom ter tovariškim srečanjem pa bo v soboto, 2. julija ob 10. uri na Valvazorjevem trgu v Laškem.

Ob praznovanju tako pomembnih jubilejev se ponosni in zadovoljni oziramo na prehojeno pot. Naša občina je v povojnem obdobju hitro napredovala in zelo spremenila svojo podobo. Iz nekdanje zaostale kmetijske, se je razvila v srednjerazvito industrijsko občino, z močno povečanimi proizvodnimi zmogljivostmi in višjo živlensko ravnijo delovnih ljudi in občanov. Naša industrija zaposluje trikrat več delavcev kot je bilo pred vojno vseh zaposlenih v občini. Vse to smo dosegli z izgradnjo novih tovarn, z razširitvijo in modernizacijo stare industrije, trgovine, gostinstva, prometa in drugih gospodarskih dejavnosti. Narodni dohodek se je povečal sorazmerno z razvojem in je 15 krat večji v primerjavi z letom 1945. Socialno ekonomska struktura prebivalstva se je v povojnih letih zelo spremenila, število

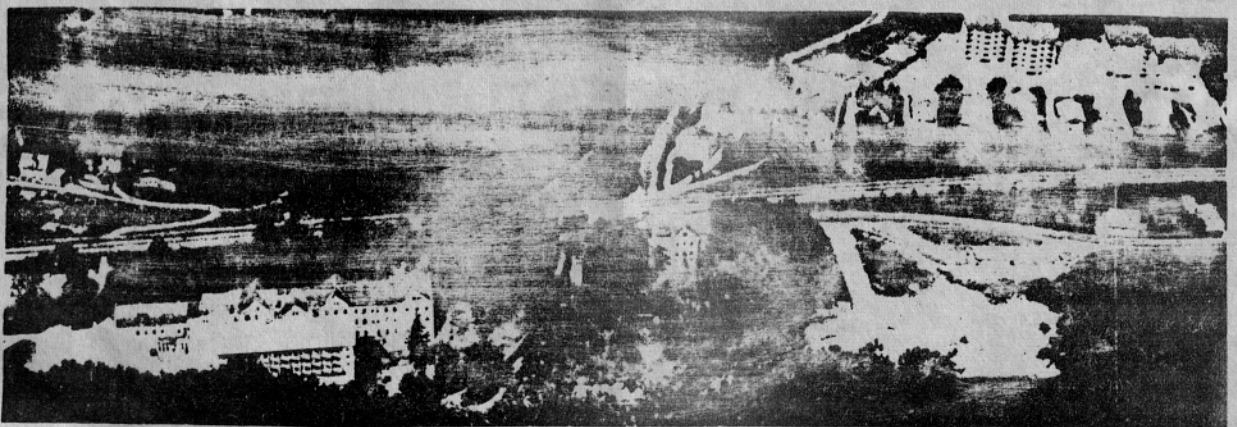
zaposlenih se je povečalo za 5 krat, aktivnega kmečkega prebivalstva je v občini le še okoli 19 odstotkov. Veliko sredstev je bilo vloženo v izgradnjo stanovanj, elektrifikacijo, vodovode, ceste in druge komunalne objekte.

Kljub velikim pridobitvam pa gotovo še nismo dosegli vsega, kar je bilo in je še zastavljeno za naš nadaljnji razvoj in boljši jutri. Smo še vedno pred velikimi in odgovornimi nalogami. Gre za nadaljnji razvoj in krepitev pridobljenega, za še večji vpliv neposrednih proizvajalcev v našem družbenem življenju in odločanju, za uveljavljanje zakona o združenem delu in ustavnih določb v samoupravnem delu in življenju. Naša naloga in skrb mora biti, da bo gospodarski in družbeni razvoj še hitrejši, da bo še bolj prisotna krepitev obrambe sposobnosti, družbene samozaščite in vseh ostalih pridobitev, tako narodnoosvobodilne borbe, kot povojne izgradnje. Odločno bo treba nadaljevati s prizadevanji, da se bo samoupravljanje v TOZD, KS in SIS še bolj krepilo, da bodo delavci resnično lahko odločali o rezultatih svojega dela in družbeni potrošnji. Še bolj bo treba razvijati in uveljavljati delegatski sistem. Nadaljevati moramo z naporji za stabilizacijo gospodarstva, za varčno gospodarjenje, za večji izvoz, za večjo proizvodnjo in višjo storilnost dela, vse v cilju za boljše življenje delovnega človeka.

To so le nekatere najpomembnejše naloge, ki jih moramo v bodoče opravljati in opraviti. Omenil sem jih z željo in v prepričanju, da bo tudi letošnje praznovanje občinskega praznika dalo nove vzpodbude za še večja prizadevanja vseh delovnih ljudi v občini, za reševanje nalog, ki so v resnici nadaljevanje ciljev naše revolucije.

Vsem delovnim ljudem in občanom čestitam k prazniku in želim še veliko sreče in zadovoljstva ter uspehov v nadaljnjem delu!

RUDI GROSAR

NAJVAŽNEJŠA POLITIČNA NALOGA

URESNIČITI ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

Pred člani Zveze komunistov, pred sindikati, pred organi upravljanja, pred vodilnimi in vodstvenimi delavci, pred vsemi delavci v združenem delu, je odgovorna naloga - uresničitev Zakona o združenem delu.

Zakon o združenem delu predstavlja celovito in dolgoročno opredelitev takšne družbe, v kateri je omogočeno, da vsak delavec resnično uveljavlja svojo funkcijo nosilca odločitev v procesu ustvarjanja in delitve rezultatov svojega dela. Zakon o združenem delu moramo hitreje, energičneje in dosledneje uresničevati. Dosedanja prizadevanja so že rodila uspehe, na poti uresničevanja zakona pa se moramo bolj odločno boriti proti nekaterim negativnim pojavom, katerih cilj je zavirati našo akcijo.

Bistveno v uveljavljanju Zakona o združenem delu je razumevanje njegove vsebine, ki je uveljavitev volje delavskega razreda, je opredelitev družbeno-ekonomskega položaja delavca v celotni družbeni reprodukciji. Bistvo je v povsem jasni opredelitvi družbene lastnine, ki opravičuje te pravice dela z družbenimi sredstvi. Izhajajoč iz takih ugotovitev, je poudarek zakona v osrednjem vprašanju, to je v združevanju dela in sredstev v celoti združenega dela, pri čemer pa so jasna orientacija sprejeti družbeni načrti.

V Zakonu o združenem delu je jasno rečeno, da je treba že v letu 1977 razrešiti celoten splet dohodkovnih odnosov, to pa pomeni opredelitev TOZD, uresničiti možne integracijske procese, opredeliti razmerja s področja svobodne menjave dela, uveljaviti in izpopolnjevati delegatski sistem in še kaj. V okviru delitve po delu in rezultatih dela moramo razčistiti še mnoga vprašanja na področju delovnih razmerij. Posledice take delitve vnašajo bistvene spremembe na področje krepitve delovne discipline in vseh oblik odgovornosti. Naš napor mora biti usmerjen k uveljavljanju novih dohodkovnih odnosov, ki morajo pripeljati do večje osebne in družbene produktivnosti dela. To so zahtevne naloge, ki ne prenesajo kabinet-skega reševanja stvari. Za realizacijo teh nalog je treba angažirati vse delavce. Ugotavljamo namreč, da smo še vse preveč deklarativni, da vse preveč poučujemo in razlagamo, ko pa nam je vsem dobro znano, da se stvari rešujejo predvsem s konkretno akcijo v temeljnih organizacijah združenega dela skupaj z vsemi delavci.

V naši občini imamo 2 delovni organizaciji, ki imata v svojem sestavu TOZD, 12 temeljnih organizacij združenega dela, ki so povezane v delovne organizacije izven občine, 17 enovitih delovnih organizacij in 26 dislociranih enot. To je široka paleta oblik samoupravne organiziranosti, v katerih se bije bitka za nove samoupravne odnose, za ustrezno samoupravno or-

ganiziranost, za dolžnosti in pravice delavcev. Na področju samoupravne organiziranosti je veliko storjenega, vendar ne moremo trditi, da je samoupravna organiziranost v celoti in povsod usklajena z zakonom. Predvsem to velja za dislocirane enote kot so: Cementarna Zidani most, enota Kemične tovarne Hrastnik v Radečah, vse enote na železnici, izvzemši železniško postajo Zidani most. Priprave za ustanovitve TOZD tu mnogo prepočasi potekajo.

Za velike vsebinske spremembe v združenem delu, ki jih narekuje Zakon o združenem delu, je izredno pomembna naloga tudi vskladitev internih aktov v zvezi z Zakonom o združenem delu, to je Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD in enovitih delovnih organizacijah, SS o medsebojnih razmerjih, SS o delitvi sredstev za osebne dohodke in drugih internih aktov. To je zahtevno delo, ki ga morajo pripraviti strokovne službe tako, da bodo ti akti delavcem razumljivi, da bodo na zborih delavcev delavci lahko o njih resnično pristno pripominjali, odločali in jih sprejemali.

Stvari bodo lažje potekale v tistih delovnih sredinah, kjer imajo kolikor toliko ustrezno kadrovske zasedbo. Manjšim delovnim organizacijam bo treba nuditi strokovno pomoč predvsem s strani komisije za pregled internih aktov pri Skupščini občine, TOZD, ki imajo svoje matične delovne organizacije izven občine, bodo morale zahtevati večje povezave na tem področju od le-teh.

Odnos sodelovanja združenega dela s krajevnimi skupnostmi je konkretno opredeljen v zakonu, vendar pri nas marsikje ugotavljamo nezadovoljivo sodelovanje. Te morajo temeljiti na prepričanju delavcev v TOZD, da so dolžni preko svojih delegatov vplivati na razvojno politiko v krajevnih skupnostih. Svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti in na področju samoupravnih interesnih skupnosti gospodarstva, moramo posvetiti vso pozornost, saj predstavlja ta odnos strateški cilj delavcev, od katerega je odvisno združeno delo.

Naša pomembna naloga, ki jo vsebuje zakon, je tudi dopolnitev in razvijanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov. Ker že pripravljamo volitve 1978, je prav sedaj primeren čas, da ta sistem in te odnose ocenimo in predlagamo izpopolnitve delegatskega sistema in odnosov, tako iz vsebinske kot tudi iz racionalne strani.

Smo torej v toku izvajanja odgovornih nalog na področju uresničevanja Zakona o združenem delu, kot tudi na drugih področjih. Na osnovi analize samoupravnih razmer v združenem delu sprejemamo konkretne programe o izvajanju vsebine zakona, akcijski

odbori za uresničevanje vsebine zakona, ki so formirani v TOZD in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih bodo ob pomoči in aktivnosti sindikatov in drugih družbeno-političnih organizacij, samoupravnih organov, vodilnih in

vodstvenih delavcev, prav gotovo kos tudi tej odgovorni nalogi. Vsi se moramo namreč zavedati, da moramo te naloge izvajati z največjo mero politične odgovornosti, ker to od nas zahtevajo delavci.

MARKO MANFREDA

SKUPNA PORABA LETOS

ŽE V MEJAH SREDNJEROČNEGA NAČRTA

V mesecu juniju letos so bile v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih občine Laško razprave o tem, kakšne bodo temeljne usmeritve družbenih dejavnosti do leta 1980 in koliko denarja bo potrebno zagotoviti za predvideni razvoj. Delavci so se tako neposredno odločali o tem, kolikšen del svojega dohodka bodo namenili za potrebe zdravstva, izobraževanja, telesne kulture, pokojninskega zavarovanja, raziskovanja in za razvoj drugih negospodarskih - družbenih dejavnosti. Pri tem pa so se opredeljevali le za temeljne cilje, za glavne usmeritve, ki bi jih naj v planskem obdobju dosegli. Samoupravne interesne skupnosti teh dejavnosti pa bodo morale na podlagi podpisanih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov izdelati in sprejeti konkretne srednjeročne plane. Za daljše obdobje se bo tako že začela uveljavljati neposredna menjava dela, ki ima svoje osnove v ustavi in v zakonu o združenem delu. Čeprav metodološko in sistemsko zadeve še niso najbolj določne in tudi ne povsem dokončno opredeljene, smo z doseženimi rezultati glede na kratko obdobje lahko zadovoljni. Ko bodo podpisani samoupravni sporazumi o temeljnih planov družbenih dejavnosti, bodo že podane tudi osnove za opredelitve za naslednja leta. Potrebna pa bodo precejšnja prizadevanja, da se do leta 1980. tudi uresniči vse tisto, kar je v temeljnih planov zapisano. To pa pomeni, da je treba ustvarjati dovolj trdno in s planom predvideno materialno bazo gospodarstva in se v največji meri ravnati po sprejetih dogovorih, sporazumih in resolucijah. Odstopanja naj bi bila le v objektivnih primerih, vendar tudi v teh primerih družbeno in samoupravno potrjena.

Ker predstavlja leto 1977 prelomnico v dosedanem dogovarjanju in sprejemanju planov za srednjeročna obdobja in ker se je želelo, da bi bila skupna poraba (poraba za interesne skupnosti družbenih dejavnosti) za leto 1977 vsklajena in uokvirjena v srednjeročni plan razvoja, je bilo potrebno nekoliko več

truda, da se je to tudi skušalo doseči. Še vedno se premalo zavedamo, da ne moremo pojesti dveh hlebcev kruha, če pa smo spekli samo enega. Posamezna interesna področja še vedno gledajo na razvoj posameznih dejavnosti enostransko in ne kompleksno. Vendar na kraju le pride do sporazuma, pri čemer mora pač nekdo popustiti več, drugi pa manj.

Samoupravne interesne skupnosti so svoje programe dela za 1977. leto sprejele že na svojih skupščinah v začetku tega leta, vendar pa z določenimi rezervami, saj niso vedele, koliko sredstev bodo imele na razpolago. Takrat se je že vedelo, da je treba sprejeti najprej samoupravne sporazume o temeljnih planov in šele nato tudi dokončno ovrednotiti letni program dela. Financiranje SIS poteka zato še vedno le na časnih finančnih načrtih. Združeno delo pa je v juniju razpravljalo in odločalo tudi o sredstvih, ki bi jih interesne skupnosti lahko trošile za realizacijo svojih programov v letu 1977. Pri tem se je izhajalo že iz srednjeročnih planskih izhodišč po enotni metodologiji, pri čemer so bili upoštevani tudi presežki iz lanskega leta in sicer tako, da so se za presežke zmanjšala potrebna sredstva za realizacijo letošnjih programov. V samoupravnih sporazumih o temeljnih planov so bila zato izjemoma za leto 1977 že opredeljena tudi sredstva za SIS in sicer ločeno za obdobje do konca meseca julija in ločeno za obdobje od 1. avgusta do 31. decembra 1977. Obremenitve, ki jih bo plačevalo združeno delo v 1977. letu za družbene dejavnosti pa so vsklajene z družbenim planom občine, ki je bil sprejet v juliju 1976. leta. Delež družbenega proizvoda za družbene dejavnosti ostaja namreč v glavnem v okviru že dogovorjenih razmerij delitve družbenega proizvoda.

Če primerjamo prispevne stopnje na bruto osebne dohodke, ki je eden glavnih virov za zbiranje sredstev za družbene dejavnosti, po katerih se prispevki zbirajo do konca julija 1977 s tistimi, ki bodo veljale od 1. avgusta dalje, potem vidimo, da bodo

stopnje zadnjih 5 mesecev letošnjega leta nekoliko nižje in sicer za 1,61 stopnje. Skupna prispevna stopnja za vse SIS na bruto osebne dohodke je namreč sedaj 32,68 %, za zadnjih 5 mesecev pa bo 31,07 %. Letošnja poprečna mesečna stopnja pa bo približno enaka lanski poprečni, ko je bila 32,02 %. Za

občinske samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti oziroma za realizacijo njihovih programov, ki pa so seveda programi vsega združenega dela, bo v 1977. letu zbrano in porabljeno okrog 96,6 milijona dinarjev.

PAVEL AJDNIK

NAŠE TRI OSREDNJE KRAJEVNE SKUPNOSTI

K POPOLNI SAMOUPRAVI OBČANOV

Z novo ustavo, ki je poglobila temelj našega družbenega in političnega razvoja ter potrdila pravilnost naše usmeritve v socializem, se je spremenila tudi vloga krajevnih skupnosti, kot osnovnih celic našega družbenega sistema. Vloga, ki jo imajo danes KS je pomenbnejša kot kdajkoli prej, saj delovni ljudje in občani, ki to osnovno skupnost, v kateri živijo in ustvarjajo, sestavljajo, v njej neposredno uresničujejo vse potrebe vsakdanjega življenja. Kljub jasno in konkretno zastavljenim pravicam in dolžnostim občanov v krajevnih skupnostih, ki so zagotovljene z ustavo in samoupravnimi akti KS pa seveda še ni vse utečeno tako, kot to naši dokumenti določajo. Začetne težave pri konstituiranju samoupravnih organov so seveda prebrodene, vendar je prisotnih še mnogo problemov, ki jih bo treba hitro in učinkovito rešiti, predvsem za nemoteno pot, ki so si jo v posameznih KS zastavili. Samoupravni organi, tako komitence KS, zbori delegatov, svati KS in druge institucije, ki so jih posamezne KS oblikovale glede na svoje potrebe, prihajajo vedno bolj do veljave in samoupravni ter delegatski odnosi postajajo temelj družbenega in političnega življenja v njih.

Prav tako v KS ugotavljajo, da se je tak način dela in reševanja problemov pokazal za učinkovitega, saj vključuje vedno večje število občanov, ki konkretno sodelujejo pri vzpostavljanju samoupravnih odnosov v KS in v širšem družbenem prostoru. Kljub temu se KS še vedno otepa z nekaterimi problemi, ki jim ne morejo na njih nemoteno delovati in ki predstavljajo osnovo reševanja vseh zahtev, ki se pred občane v KS postavljajo. Tako v treh največjih KS v občini Laško, to so KS Laško, Pinceke Terčice in Padeče ugotavljajo, da je v večini neredno, hudo in nepravilno financiranje dejavnosti KS, da je premalo povezave med delegacijami za SIS in občinsko skupščino in, da je baza premalo informirana o problemih posameznih KS.

Pri problemih financiranja dejavnosti KS in njih povezave z OZD ugotavljajo, da so sporazumi z neposredno materialno proizvodnjo sicer sklenjeni, vendar je odziv slednjih, kljub sporazumu slab. Realizacija sredstev, ki so jih OZD po sporazumu dolžne odvajati KS je še vedno slaba, saj sredstva prihaja-

jo neredno ali pa sploh ne, kar seveda pogojuje neuresničevanje zastavljenih programov. V KS sicer razumejo, da so nekatere OZD, s katerimi so sklenjeni samoupravni sporazumi, v ekonomskih težavah, vendar to še ne izključuje uresničevanja sporazumov, saj gre koncem koncev za kritje potreb njihovih delavcev. Podobne težave se pojavljajo tam oz. pri tistih OZD, ki imajo sedež izven območja občine Laško. Le-te namreč niso sklenile sporazumov s KS v katerih njihovi delavci živijo, predvsem za tiste delavce, ki prihajajo iz občine Laško in tako sredstva, ki so namenjena za financiranje dejavnosti KS tja ne prihajajo. Zato v KS smatrajo, da je ta problem možno rešiti le na ravni republiškega dogovora ali sporazuma, saj bi ta sredstva, ki glede na število zaposlenih predstavljajo znaten delež, pripomogla k boljši in učinkovitejši realizaciji programov KS.

Kar zadeva problematiko povezave posameznih delegacij z delegatsko bazo, ugotavljajo v KS, da je povratnega informiranja premalo. Delegacije KS, ki svojo bazo zastopajo v zboru KS občinske skupščine, so sicer konstituirane in se radno sestajajo, vendar tesne povezave z občani ni. Zbori volivcev oziroma tribune občanov, ki jih pripravljajo, so sicer ena izmed oblik obveščanja delegatske baze o problemih in stališčih, ki jih delegacije posredujejo na sejah skupščine, vendar je to vse premalo za ažurno in kvalitetno seznanjanje občanov z vsakdanjimi težavami KS. Podobno je z delegacijo za SIS. Delitev nalog in zadolžitvev za posamezne interesne skupnosti pogojuje nepoznavanje področja drugih delegatov, tako, da enotnih stališč skoraj ne morejo zavzeti. Prav tako v večini teh delegacijah ni obveščanja delegatske baze o problemih delovanja SIS, kar predstavlja slabo stran povezave delegatov in občanov in je presoja posameznih predlogov interesnih skupnosti prepuščena delegacijam samim.

Kljub vsem tem problemom in še vrsti drugih, ki ta reje posamezne KS pa se samoupravljanje vedno bolj uveljavlja in v KS upajo, da bodo začeli zastavljene programe dosledno uresničevati.

FRANC JONTES

ZDRAVSTVO V OBČINI LAŠKO

KAKŠEN JE ODNOS DO NAS SAMIH ?

Zdravstvo je gotovo ena od najvažnejših in hkrati najboljčutljivejših družbenih dejavnosti. Zavedajoč se tega, pa že dalj časa ugotavljamo, da zadovoljivemu zdravstvenemu varstvu v Laškem niso zagotovljeni najosnovnejši pogoji. Obstoječi zdravstveni dom že dolgo ne ustreza več niti higienskim, še manj pa funkcionalnim potrebam sodobnejšega zdravstva. K temu pa gotovo sodi tudi pomanjkanje stanovanj za zdravstvene delavce.

Kot že rečeno, so ti problemi najodgovornejšim forumom in občanom že vrsto let zelo dobro znani. Priznati moramo, da smo se reševanju teh vprašanj predolgo izmikali. Našli smo vse mogoče izgovore; to je stvar zdravstva, o tem naj se briga krajevna skupnost, to bo rešila občinska zdravstvena skupnost itd. Dokaj neorganizirano, brez stoddotne angažiranosti vseh odgovornih forumov, je le prišlo do izgradnje zobozdravstvene ambulante, ki pa v mnogem danes hvalevredno rešuje celotno zdravstvo še od večje prostorske utesnjenosti.

Zahvaljujoč večji zavzetosti nekaterih organov in posameznikov, je sedaj pa le prišlo do jasnejše opredelitve odgovornosti in hitrejšega in organiziranega zbiranja finančnih sredstev, ki so osnova za pričetek izgradnje zdravstvenega doma. Ob enotnem in zavzetem nastopu občinske zdravstvene skupnosti in njenih funkcionarjev je Regionalna zdravstvena skupnost Celje namenila preko 5.000.000 din za laški zdravstveni dom. K temu dodajamo še del krajevnega samoprispevka, ki so ga občani izglasovali v decembru lanskega leta, prispevek iz dohodka delovnih organizacij in odstopljene individualne zasluge delavcev od sicer prostih sobot.

Predvidevamo, da bo tako zbranih sredstev med 9 in 10 milijonov din, kar bo ob današnjih cenah komaj zadostovalo, da se finančna konstrukcija investicije za zdravstveni dom zaključi.

Iz tega jasno sledi, da smo potrebam zdravstva oziroma nas vseh prisluhnili vsi od delavcev v združenem delu do občanov v krajevnih skupnostih in delegatov v zdravstvenih skupnostih. Le tako bomo gotovo uspeli zagotoviti zdravstvenim delavcem zadovoljive delovne pogoje in sebi primerne sodobnejše zdravstvene usluge. Nadejamo se, da bodo v kratkem gotovi načrti, pridobljena ustrezna dovoljenja in zbrana večina sredstev

ter tako podani vsi pogoji za pričetek izgradnje zdravstvenega doma. Zelo krivično bi bilo, če ne bi priznali, da se večina zdravstvenih delavcev le prizadeva in tudi kolikor je v danih razmerah mogoče, da bi bili pacienti - zavarovanci zadovoljni in ob bolezni primerno oskrbljeni.

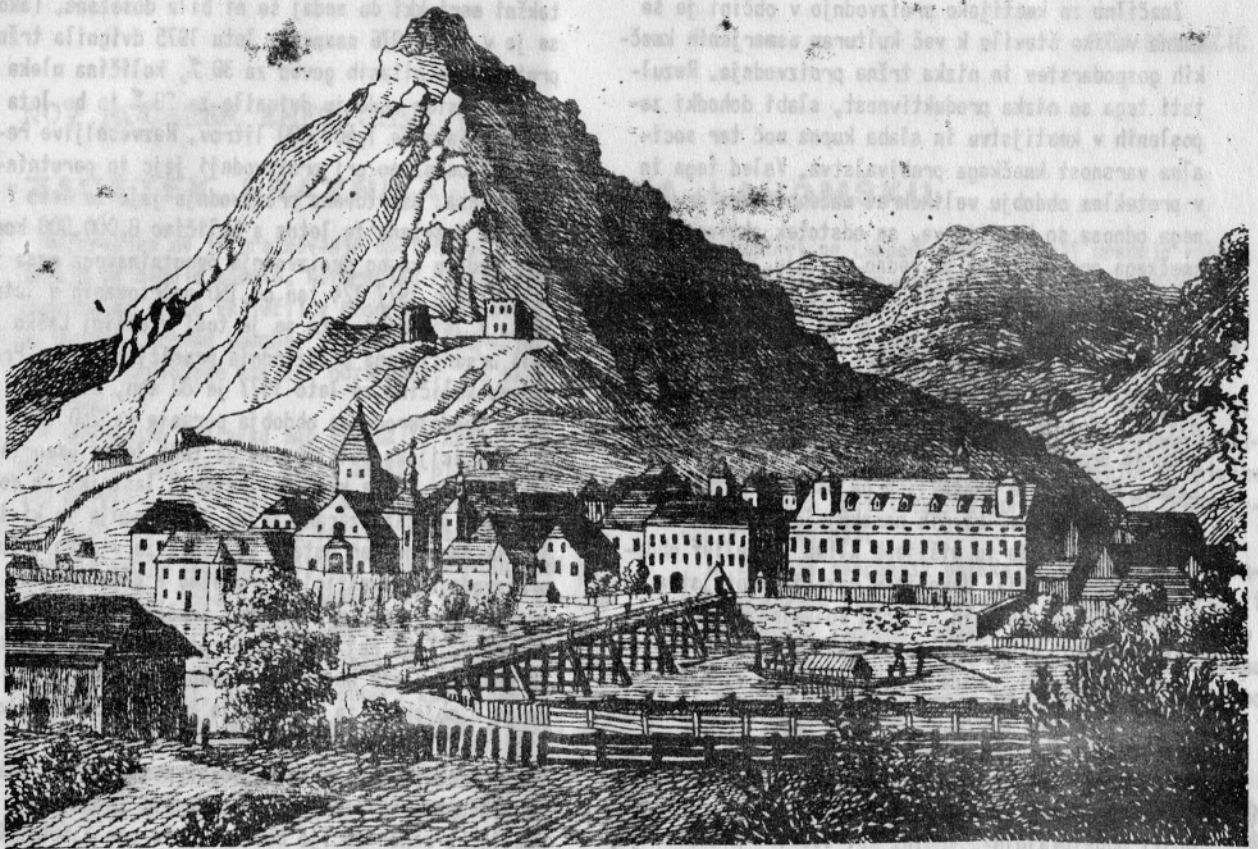
Ob večletnem aktivnem sodelovanju v samoupravnih organih zdravstvenega zavarovanja in sedaj v samoupravni interesni skupnosti za zdravstvo opažam, da je vse premalo odkritih obojestranskih dialogov, ki bi gotovo izboljšali medsebojne odnose, ki jih kot partnerji svobodne menjave dela moramo vzpostaviti na povsem enakopravni osnovi. Na žalost na sejah izvršnega odbora in skupščine občinske zdravstvene skupnosti le zelo redko načenjamo probleme zdravstva, njihovega ekonomskega položaja, njihovega odnosa do zavarovancev in obratno, zdravstvenega stanja zavarovancev, izboljšanja sodelovanja združenega dela z zdravstvom, medsebojne pomoči pri zniževanju staleža bolnih, znižanja poškodb itd., itd. Najbrž je poleg zagotavljanja varstva zavarovancev z ene strani in plačila teh storitev z druge strani tudi pravkar našeta problematika v pristojnosti forumov občinske zdravstvene skupnosti.

Dosedanja nezainteresiranost delegatov, predvsem iz združenega dela in krajevnih skupnosti, ki le redko omogočajo sklepčnost sej in zasedanj ter medsebojno nezaupanje pri reševanju obojestranskih, večkrat zelo težkih vprašanj, gotovo ne more doprinesiti k resničnemu in iskrenemu sodelovanju. Naj si bo to na področju investicij, stanovanjski izgradnji, izboljšavi zdravstvenega varstva, reševanju brezupnih ekonomskih situacij in drugo.

Kljub dejstvu, da je občinska zdravstvena skupnost v poslovnem letu 1976 izkazala minimalni presežek dohodkov nad izdatki in da tako kaže tudi v prvih 4 mesecih letošnjega leta, obstoja resna bojazen, da bo zaradi neenotnosti zdravstvenih delavcev v občini finančno stanje kmalu povsem obratno, ob istočasni ugotovitvi, da pa so zdravstvene usluge ostale povsem enake.

Res je, da so delavci pri formiranju samostojnega TOZD-a povsem neodvisni, če so izpolnjeni predpisani pogoji, vendar bi pri tem le morali imeti v vidu tudi finančne zmogljivosti ter možnost in nujnost solidarnostnega prelivanja sredstev v interesni skupnosti.

Laško v XVII. stoletju

LAŠKO IN NJEGOVI JUBILEJI

Pred 750. leti ja avstrijski nadvojvoda Leopold v onranjeni listini, v kateri omenja darila in volila jurklosterskemu samostanu, omenil trg Laško, ki da ima pri tem svoje obveznosti. Tako je to najstarejši pisani dokument, iz katerega lahko izvemo, da je od konca leta 1227 Laško zanesljivo imelo trske pravice. 750 let razvoja središča naše občine, ki je tudi v preteklosti po največkrat imelo enake meje kot so danes občinske, doživljalo svoj razvoj, vzpone in padce. Naši predniki so v tem mestu doživljali strahote srednjeveškega izkoriščanja, turške vpade, pohode kmečkih vojsk, zaničevanja in tlačenje slovenskih pravic s strani nemškega uradništva in imovitih meščanov, doživljali pa so tudi svež veter naravnega preporoda z ustanavljanjem slovenskih društev, čitalnice in prvih gospodarsko finančnih institucij. Laško je upepelilo več požarov. Eden od teh popolnoma. Vedno znova pa je mesto, takrat še trg, vstalo kot ptič Fenix iz

pepela. Hitrejši razvoj je kraj doživljal po otvoritvi rudnikov, izgradnji južne železnice pred 120. leti, izgradnji zdravilišča, pozneje pivovarne in še nekaterih proizvodnih obratov. V Laškem imamo, zaradi starosti kraja samaga, tudi zelo stara društva, kot so gasilsko društvo, čebelarsko društvo, pihalna godba in drugi.

Od leta 1927 je Laško mesto in takrat je pridobilo tudi precej novih komunalnih dobrin, med njimi vodo, asfalt na glavni ulici, nov most in še kaj.

Kot politično upravno središče Laško pred vojno ni imelo pravega gospodarskega vzpona. Zato je ostalo malo podeželsko mestace. Svoj vzpon pa doživlja v zadnjih dvajsetih letih, potem ko se je delovno ljudstvo v revoluciji osvobodilo vseh spon in resnično postalo gospodar na svoji zemlji. Hkrati z mestom, svojo 50. letnico praznujejo tudi Društvo laških planincev in Moški pevski zbor.

KAJ PRINAŠA NAČRT KMETIJSTVA?

116 »TRŽNIH« KMETIJ V OBČINI !

Značilno za kmetijsko proizvodnjo v občini je še vedno veliko število k več kulturam usmerjenih kmečkih gospodarstev in nizka tržna proizvodnja. Rezultati tega so nizka produktivnost, slabi dohodki zaposlenih v kmetijstvu in slaba kupna moč ter socialna varnost kmečkega prebivalstva. Vsled tega in v preteklem obdobju velikokrat mačehovskega družbenega odnosa do kmetijstva, se odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva še vedno znižuje. Po predvidevanjih bo leta 1980 2978 ali 15,6 % kmečkih prebivalcev proti letu 1975, ko je ta procent znašal 19,4 vsega prebivalstva občine.

Glede na stanje, kakršno je v primarni proizvodnji na področju občine, je bil predlagan in izdelan program srednjeročnega obdobja kmetijstva v občini Laško. Program je zastavljen na osnovi že začelih glavnih usmeritev, ki jih narekujejo naravne razmere, predvsem je tu mišljena klima in relief obdelovalnega področja. Usmeritev razvoja kmetijstva je v pridelovanju velikih količin voluminozne krme, ki naj služi kot osnova za govedorejsko proizvodnjo - pitanje goved, pridelovanje mleka in vzreja plemenske živine. Program ne zajema organiziranega pridelovanja žit, niti drugih poljedelskih kultur. Za tržno poljedelsko proizvodnjo ni realnih možnosti, predvsem zaradi konfiguracije terena in razdrobljenosti obdelovalnih površin. Kot dodatna proizvodnja, predvsem na manjših čistih kmetijah, je predviden industrijski način reje perutnine in prašičev ter v nekaterih primerih intenzivno sadjarstvo. Predvidena usmeritev ni nova in se ujema z regionalno usmeritvijo kmetijstva. Kakor že doslej, tako bo tudi v naslednjem obdobju preusmerjanje kmetij v tržno proizvodnjo zahtevalo veliko investicijskega denarja.

Kmetije so sicer že v precejšnji meri mehanizirane, v večini primerov pa so nujno potrebne novogradnje oziroma večje adaptacije gospodarskih objektov. Poleg investiranja v objekte in opremo ter priključno mehanizacijo bo velik poudarek na ustanavljanju kmečkih strojnih skupnosti, predvsem za stroje, ki so aktivni kratek čas v sezoni (linija za pridelovanje in spravilo silažne koruze in voluminozne krme). Poleg investicij v gospodarske objekte bodo nekatere kmetije po končani proizvodni usmeritvi uredile stanovanjske objekte, primerne za kmečki turizem. Za uresničitev zastavljenega programa do leta 1980 so predvidena finančna vlaganja v višini 70.000.000 dinarjev. V istem obdobju se bo po programu preusmerilo v tržno proizvodnjo 116 kmetij, od tega 53 v razvitih krajevnih skupnostih.

Dosledno uresničevanje srednjeročnega načrta razvoja kmetijstva se kaže v rasti tržne proizvodnje v

takšni meri, kki do sedaj še ni bila dosežena. Tako se je v letu 1976 nasproti letu 1975 dvignila tržna proizvodnja pitanih goved za 30 %, količina mleka se je v istem obdobju dvignila za 28 % in bo leta 1977 znašala že 1.400.000 litrov. Razveseljive rezultate beležimo pri proizvodnji jajc in perutninskega mesa. Načrtovana proizvodnja jajc za leto 1980 bo dosežena že letos s količino 8.000.000 komadov, medtem ko bo proizvodnja perutninskega mesa znašala v letu 1977 124 ton od 150 načrtovanih v letu 1980. V letošnjem letu se je tudi v občini Laško začela organizirana proizvodnja prašičjega mesa. Predvidena količina za leto 1977 je 80 ton, ki bo ob koncu srednjeročnega obdobja porasla na 250 ton.

Investicijska politika se bo tudi letos usmerjala izključno v tiste kmetije, katerih lastniki so dojeleli pomen specializirane tržne proizvodnje in ki imajo vse naravne ter ostale možnosti za visoko tržno proizvodnjo. Investicije pretežno v govedorejsko proizvodnjo, bodo v letu 1977 znašale cca 10.000.000 dinarjev. Tako naj bi bilo zgrajenih in adaptiranih 15 govedorejskih objektov s skupno 450 stojišči, nadalje 5 objektov za svinjerejo kapacitete 800 stojišč in 20.000 stojišč za perutninarstvo. Pri najemanju kreditov bo prisoten močan poudarek pri nakupu čistopasemskih plemenskih živali. Investicije v kmetijsko mehanizacijo bodo znašale cca 2.500.000 dinarjev s tem, da bodo sredstva porabljena v pretežni meri za kompletiranje strojnih linij. Prioriteto pri najemanju kreditov bodo imele proizvodne skupnosti.

Pomembna naloga pri izvajanju srednjeročnega programa je izobraževanje kmetovalcev. V okviru tega so se začela organizirati strokovna predavanja na vseh kmetijskih področjih občine z ustrežno tematiko glede na usmerjen program proizvodnje. Na področju delujeta dva aktiva mladih zadrušnikov, ki jima je potrebno posvečati veliko pozornost. Enako velja za aktiv in odbore kmečkih žena. Razvoj kmetijstva do leta 1980 je tesno povezan s pospeševalno službo, od katere je v veliki meri odvisno ali bo načrt proizvodnje realiziran.

V izvajanju začrtane politike razvoja kmetijstva se se poleg kmetijske organizacije in veterinarske službe, vključila vse družbenopolitične organizacije v občini. Tako je bila SZDL nosilka javnih razprav o razvoju kmetijstva, gozdarstva in preobrazbi vasi, o problematiki kmetijske proizvodnje glede na predvidevanja v srednjeročnem programu 1976 - 1980 pa so razpravljali vsi zbori skupščine občine Laško.

Z realizacijo srednjeročnega plana bodo zagotovljeni pogoji za obstoj čimvečjega števila gospodar-

sko močnih kmetij in večjih tržnih presežkov hrane, na drugi strani pa pogoji za ohranjanje in oblikovanje kulturne podobe krajine, ki je izredno pomembna za razvoj turističnega gospodarstva. Ne nazadnje bo-

do ustvarjeni pogoji za uspešno uredničevanje koncepta ljudske obrambe, varnosti in družbene samozščite.

RAŠA BRKLJAČIČ

NOV MODEREN KMETIJSKI OBJEKT

»ZAČETEK PRAZNIKA« JE BIL NA LAHOMŠKU

Neformalno se je praznovanje občinskega praznika začelo že minulo soboto. Neformalno rečemo zato, ker dogodka ni nihče vključil v program prirediteljev. Je pa dogodek vreden omembe, saj sodi v področje, ki mu v občini posvečamo vse več pozornosti. To pa je kmetijstvo.

V prejšnjem sestavku smo zapisali, kakšni so naši načrti, kakšen je naš "laški zeleni plan". Usmeritev 116 kmetij v občini ni enostavna naloga. To bo potrdil vsak, ki je dosedaj z večjimi investicijami preusmeril svojo zasebno kmetijo. Tako je bilo tudi povedano minulo soboto na Lahomšku pri Laškem, kjer so pri Kranjčevih imeli slovesnost ob otvoritvi novega hleva. Dve leti je trajal telesni in finančni napor vseh na domačiji, da je ob podpori kmetijske zadruge zrasel lep kmečki objekt, eden največjih v laški občini.

Kranjčevi na Lahomšku so na svoji srednje veliki kmetiji dosegli zavidljive rezultate proizvodnje mesa in mleka. Toliko živine, kot jo imajo tokrat v hlevu, na tem posestvu niso nikoli vzrejali, še večjo vzrejo pa jim je onemogočalo pomanjkanje prostora v starih neprimernih hlevih. Nov hlev, ki ima v nadzidku prezračevalno napravo oziroma sušilnico krme, ima prostora za 25 glav živine v privezu in dva boksa za teleta, ki morajo število črede povečati na 40 glav.

In kako je svečanost potekala? Kranjčevi so povabili predvsem tiste delavce, ki so pomagali graditi, predstavnike zadruge, sosede. Rekli bi, da je bilo kar ganljivo, ko so domači in gostje peljali živino iz starega hleva v novega, jo tu privezali in ji položili krmo. Bil je zares lep dogodek.

letošnje praznične prireditve

Letos gostuje praznik občine Laško v Laškem, ki hkrati slavi tudi 750 letnico kot trg, 50 letnico kot mesto. Nekatera prireditve bodo tudi v sosednjih krajevnih skupnostih; Marijagradec in Rečica, katerim je Laško stoletja gospodarsko, kulturno in upravno središče.

Letošnje prireditve bodo trajale tri dni in sicer v petek, soboto in nedeljo. Spored prirediteljev je naslednji:

1. julija ob 20. uri v Laškem v domu "Dušana Poženela" koncert mešanega pevskega zbora "France Prešeren" iz Celja in gostujočega zbora iz Madžarske
2. julija ob 8.30 uri v Laškem slavnostna seja Skupščine občine Laško
ob 10. uri v Laškem na Valvazorjevem trgu praznični zbor s kulturno prireditvijo
ob 17. uri v Marijagradcu v počastitev Dneva borca Partizanski miting
3. julija ob 10. uri v Laškem v dvorani gostišča "Hum" razvitje prapora ob 75. letnici čebelarkega društva v Laškem
ob 10. uri na Šahorju začetek praznovanja Dneva rudarjev

Občani! Udeležite se prirediteljev, da bomo v čim večjem številu manifestirali svoj ponos, da je mesto jubilat in vsa občina doživela svoj največji razcvet v 30 letih socialističnega razvoja!

KADRI IN EKONOMSKA MOČ OBČINE

BREZ ZNANJA NI NAPREDKA

Človek, angažiran v procesu dela je merilo vseh vrednot, delo je tudi edino merilo vrednosti človeka. Dokler se to načelo ne uresniči v praksi ni realnih možnosti razvoja samoupravljanja socializma in osvobajanja osebnosti. V hitrem spreminjanju družbenoekonomskih odnosov ter v znanstveno tehnični resoluciji se kaže potreba po sistematičnem proučevanju kadrovske politike, ki mora opredeliti široko paleto problemov, zraslih iz položaja kadrov in razvoja samoupravnih odnosov.

Bolj ali manj skladno z razvojem produktivne sposobnosti občine, ki je v zadnjih petih letih doživljala skokovit porast, so se širile tudi potrebe po kadrih. V letu 1970 smo imeli 4076 vseh zaposlenih v občini, od tega 44 delavcev z visoko in 93 z višjo izobrazbo. Pretežni del visoko in višje izobraženih ljudi je bilo zaposlenih v negospodarstvu predvsem v šolstvu in zdravstvu. V letu 1974 se število zaposlenih dvigne na 4836 ali 18,6 % več kot v letu 1970, število delavcev z visoko izobrazbo naraste na 54 delavcev ali 22 % več kot leta 1970, naraste tudi število delavcev z višjo izobrazbo na 132 ali 39 % več kot leta 1970. Rast visoko in višje izobraženih delavcev gre tokrat predvsem v prid gospodarstva. Stopnja rasti zaposlenosti pa se v letu 1975 nekoliko ustavi in beležimo le 5,7 % povečanje ali 5112 zaposlenih.

Kljub manjšemu prilivu kadrov v letu 1975 pa struktura strokovnih kadrov še raste: visoka šola 63 delavci ali 43 % več kot leta 1970 in višja šola 137 delavci ali 47 % več kot leta 1970.

Porazdelitev kadrov med gospodarstvom in negospodarstvom postaja normalnejša čeprav še vedno prenizka v gospodarstvu. Od 200 zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo jih je 111 ali 55,5 % v negospodarstvu in 89 ali 44,5 % v gospodarstvu.

V negospodarstvu je delitev sledeča: šolstvo 43 ali 21,5 %, zdravstvo 36 ali 18 % in družbene službe 32 ali 16 %.

V letu 1976 se poveča število zaposlenih na 5335. To povečanje smo pokrivali: iz šol 98, iz rezerve 117 in iz drugih republik 51 ter iz tujine (zakonci) 7.

Za primerljivost z letom 1970 žal ni popolnih podatkov, vendar je ob primerjanju analize kadrov v nekaterih večjih delovnih organizacijah razvidno, da v letu 1976 naraščata predvsem širok profil delavca in delavci s srednjo izobrazbo, znatno manj pa delavci ozkega profila.

Prav v to smer načrtana kadrovska politika je v dani situaciji nujna, saj je od vseh zaposlenih še vedno 2167 ali 40,62 % nekvalificiranih in polkvalificiranih

lificiranih delavcev. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da je od teh 2167 kar 1160 delavcev, ki niso dokončali osnovne šole. Ker mora biti kadrovska politika dolgoročna in načrtna je bilo treba pristopiti k izboljšanju zatečenega stanja z usmerjeno akcijo na več področjih hkrati.

● V letih 1976 in 1977 so večje delovne organizacije pristopile k funkcionalnem izobraževanju, ki ga je izvajala delavska univerza Laško. Skozi razne oblike tovrstnega izobraževanja se je izvrstilo 389 delavcev, ki so si v 1343 urah teoretičnega pouka pridobili tehnološko potrebna znanja. V zadnjem času predvsem pa tik pred in po sprejetju Zakona o združenem delu je zaživelo tudi družbeno-politično izobraževanje. Obsegalo je 238 ur aktualnih samoupravnih, političnih in ekonomskih tem, ki jih je poslušalo 998 delavcev.

● Kadrovski deficit, ki je posledica specifične strukture gospodarstva v občini, ter premajhne skrbi za strokovne kadre v preteklosti, se zmanjšuje tudi z izrednim šolanjem delavcev. V šolskem letu 76/77 je obiskovalo: srednje šole 69 delavcev, višje šole 81 delavcev in visoke šole 25 delavcev.

● Štipendiranje, aktivna oblika vodenja dolgoročne kadrovske politike, se spreminja. Kvalitetni premik beležimo predvsem v kadrovskih štipendijah. Čeprav te štipendije predvsem ne temeljijo na elastičnih samoupravnih kadrovskih planih, so vendarle odraz potreb v združenem delu. Pozitivno je tudi dejstvo, da si delovne organizacije prizadevajo pridobiti nove strokovnjake in s tem presegajo cehovsko miselnost in samoljubje, ki je bilo v preteklosti tolikokrat prisotno. Odkar je s samoupravnim sporazumom rešen tudi socialni položaj učencev v gospodarstvu, dijakov in študentov, ki izhajajo iz kmečkih in socialno šibkejših družin, se je povečalo število študirajočih.

- V letu 75/76 smo imeli 99 novih štipendistov. Od tega v poklicnih šolah 34, v srednjih šolah 47, v višjih in visokih šolah 18.

- V letu 1975/76 pa 134 novih štipendistov, od tega poklicne šole 46, srednje šole 66, višje in visoke šole 22 štipendistov.

- V letu 1976/77 pa 126 novih štipendij s sledečo strukturo: poklicne šole 34, srednje 75 ter višje in visoke 17. Celotno število štipendistov se kljub zaostrenim ukrepom giblje med 380 in 400. Za šolsko leto 1977/78 pričakujemo, da bo glede na pospešeno aktivnost v delovnih organizacijah število kadrovskih štipendij še naraslo. Po zbranih podatkih so OZD razpisale 238 novih kadrovskih štipendij, tako ni bojazni, da bi sposobna in prizadevna mladina o ostala brez sredstev za preživljanje v času šolanja.

Naloge, ki nas na področju kadrovske politike še čakajo predvsem v temeljiti pripravi in izvajanju uvajanja novih kadrov v OZD, spremljanju in napredovanju obstoječih in novih kadrov, stimulativnem

nagrajevanju ter skrbi za družbeni standard zaposlenih. Vse te naloge so zelo kompleksne in terjajo prizadevanje nas vseh.

ALBERT ŠIPEK

Z ZADNJIH SEJ SKUPŠČINE IN IZVRŠNEGA SVETA

JE REŠITEV »VOLNE« BLIŽE ?

V drugi polovici maja in v začetku junija so dozorele razmere za izdelavo novih izhodišč za program sanacije "Volne" v Laškem. Program po strokovnih ocenah na gospodarski zbornici SRS in strokovnih krogih Ljubljanske banke predstavlja tisto rešitev, ki bi trajno razrešila vzroke stalnih težav in izgub v laškem tekstilno industrijskem podjetju.

Kaj predvidevajo ta izhodišča? To, da bi "Volna" imela kot TOZD podjetja Dekorativna Ljubljana svoj specializirani program, s katerim bi "Volna" mogla doseči nadpovprečno rentabilnost vloženih sredstev. Seveda bi bilo treba tako v "Volni" kot v Dekorativni izvesti dodatne investicije, da bi popolna delitev dela bolje funkcionirala.

V tem trenutku potekajo razgovori o tem, ali se bodo našla sredstva za tako zastavljeno družbeno koristno naložbo. O tem so pred dnevi razpravljali vsi trije zbori občinske skupščine, izvršni svet skupščine občine in vodstva družbenopolitičnih organizacij. Ocenili so, da je program dejansko rešitev (do sedaj najboljša) za 280 članski kolektiv laške "Voine".

Glede na jasno podano družbeno opravičenost take naložbe, so vsi merodajni dejavniki v občini prepričani, da bo širša družba tako sanacijski program tudi ocenila in ga pomogla uresničiti.

Uspeh takega programa pa bi bil brez dvoma največje darilo za kolektiv, kot tudi za vso občino.

RADEŠKI PAPIRNIČARJI

DOBRO POZNAJO SVOJE NALOGE

Tovarna papirja Radeče v slikoviti dolini Sopote, sklenjena med strma pobočja Žebnika in Jelovega, sodi med najstarejše tovrstne tovarne v Jugoslaviji. Že več kot 240 let je poteklo, odkar so na kraju, kjer stoji današnja tovarna, spustili v pogon prvi papirni mlin, ko so posušili prve ročno izdelane kvadratne metre papirja. Od takrat se je marsikaj spremenilo, marsikaj je postalo drugače, bolj sodobno, moderno, seveda skladno z razvojem tehnologije, znanja in potreb... Drugače tudi ne more biti. Smo torej v zadnjem kvartalu dvajsetega stoletja, v atomski dobi, v dobi elektronike, avtomatizacije in neslutnih tehničnih dosežkov.

Razumljivo je torej, da teh splošnih razvojnih zakonitosti niso obšli tudi radeški papirničarji. Rastli in dograjevali so se ob svoji tovarni in tovarna je rasla ob njih. Danes predstavlja tovarna papirja enega vodilnih gospodarskih organizmov v občini in najmočnejšo gospodarsko bazo širšega radeškega območja. To so dejstva, ki jim ni mogoče oporekati, ki jih ni mogoče zanikati.

Mogoče ne bo odveč, če z nazaj statističnimi podatki ponazorimo rast in razvoj te delovne skupnosti, zlasti po zadnji vojni.

Znano je namreč, da je bila tovarna leta 1944 požgana in je začela z redno proizvodnjo šele leta 1947. Tega leta je 268 delavcev proizvedlo 2.380 ton raznih papirjev in kartonov v vrednosti 70.300.000 S din; leta 1962 je 286 delavcev proizvedlo 3.766 ton v vrednosti 1.776.900.000 S din; po rekonstrukciji leta 1966 so zaznamovali občuten fizični in vrednostni porast proizvodnje in tudi število zaposlenih se je povečalo na 430 delavcev, proizvodnja pa je porasla na 9.182 ton v vrednosti 4.396.600.000 S din.

Postavitev IV. papirnega stroja in modernih dodelavnih strojev v letu 1976 predstavlja pravo revolucijo v pomasovitvi proizvodnje. Tako so lansko leto presegli 13.300 ton količinske proizvodnje v vrednosti nad 26 milijard S din, število zaposlenih pa je bilo v tem času 588 delavcev.

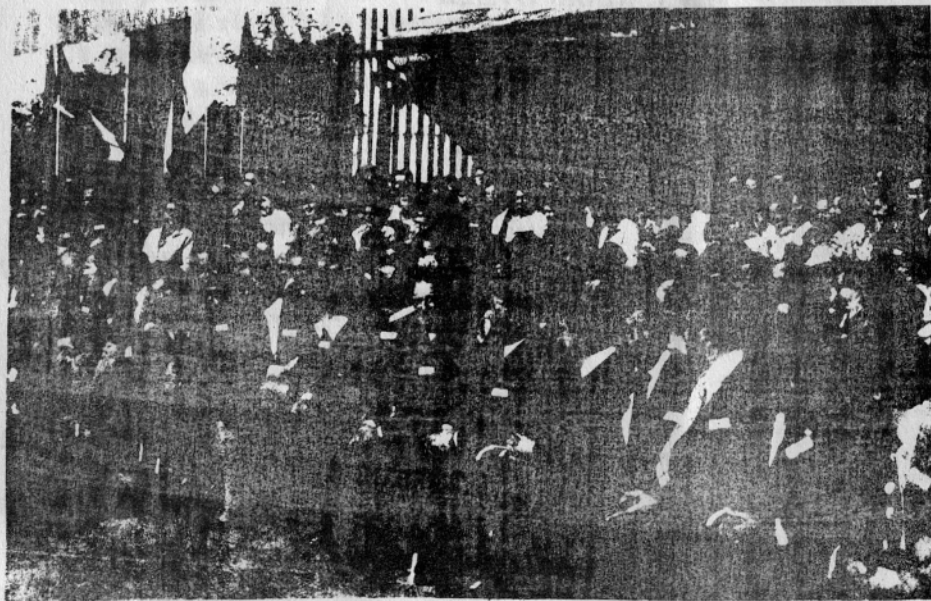
To so le podatki za TOZD Papirnico, dočim podatki za TOZD Muflon niso nič manj vzpodbudni in zanimivi, saj sodi Muflon nedvomno med tiste delovne skupnosti, ki zaznamujejo najhitrejšo stopnjo rasti zaposlenosti in proizvodnje, kakor tudi osvajanje novih proizvodov, zlasti v meri finalizacije in oplemenitenja osnovnega proizvodnega programa Papirnice. Samo podatek: v lanskem letu je 49 delavcev TOZD Muflon ustvarilo 4 milijarde S din celotnega dohodka, za letošnje leto pa načrtujejo že 9 milijard, število zaposlenih pa bo približno 100 delavcev.

Najbrž ni preveč drzna trditev, če rečemo, da ima TOZD Muflon neslutene razvojne možnosti, saj doseženi rezultati te mlade delovne skupnosti in zastavljeni programi to docela potrjujejo.

Radečam se prav gotovo ob razvijajočem se industrijskem potencialu, kamor sodi na prvo mesto Tovarna papirja in njena bogata materialna baza, ni treba bati prihodnosti. V lanskem letu končane investicije v vrednosti 30 milijard S dinarjev so temu zadosten porok.

Pozabili smo namreč povedati, da so v tovarno papirja združeni delavci dveh temeljnih organizacij (Papirnice in Muflona) in delavci skupnih služb. Za tako organizacijsko obliko so se odločili med prvimi v občini in praksa je pokazala, da so imeli prav. Radeški papirničarji so vključeni v sestavljeno organizacijo združenega dela "Slovenija papir", ki

Z zagonom četrtega papirnega stroja in odprtjem novih proizvodnih prostorov TOZD Muflon so sklenili v Radečah slovesnost v počastitev krajevnega praznika 1976

združuje vse slovenske tovarne celuloze, papirja in lesovine razen Medvod. V SOZD "Slovenija papir" pa so vključene še nekatere druge organizacije združenega dela, ki s svojo dejavnostjo dopolnjujejo osnovni proizvodni program panoge.

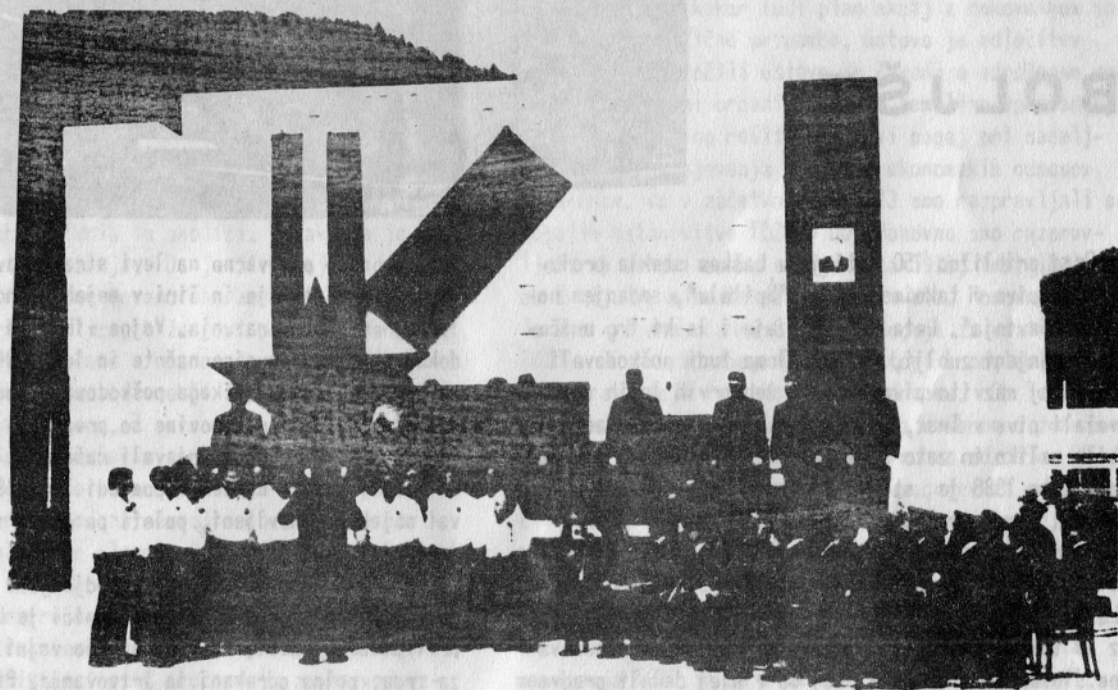
Pa še nekaj bi bilo treba ob tej priložnosti opozoriti, namreč, da nikdar niso bili papirničarji zaprti sami v sebe. Vedno so imeli živ in neposreden občutek za vse tiste probleme, ki se porajajo izven delovnega procesa, tam, kjer ljudje živijo, v krajevnih skupnostih. Njihov odnos do izgradnje cest, elektrifikacije, izgradnje šole, zdravstvene postaje, varstvene ustanove in druge, to tudi dokazuje. Papir-

ničarji so bili vedno nosilci tistih pogledov, tistih političnih in materialnih stališč, ki so vedno s polnim razumevanjem dokazovala, da človek živi svoje življenje v tovarni, na domu in svojem neposrednem okolju. Tako nastaja živ in življenjsko bogat odnos - povezanost združenega dela. Torej z združevanjem ekonomskih, finančnih, tehničnih in umskih potencialov za izboljšanje življenjskih razmer, za hitrejši in skladnejši razvoj kraja - za varnejšo prihodnost.

To je bil osnovni moto delovanja papirničarjev doslej in tako bo tudi njihovo delo naravnano v prihodnje.

MILAN JESENŠEK

S
R
E
Č
N
O
!

T I M B O V E D N O »K N A P O V S K I«

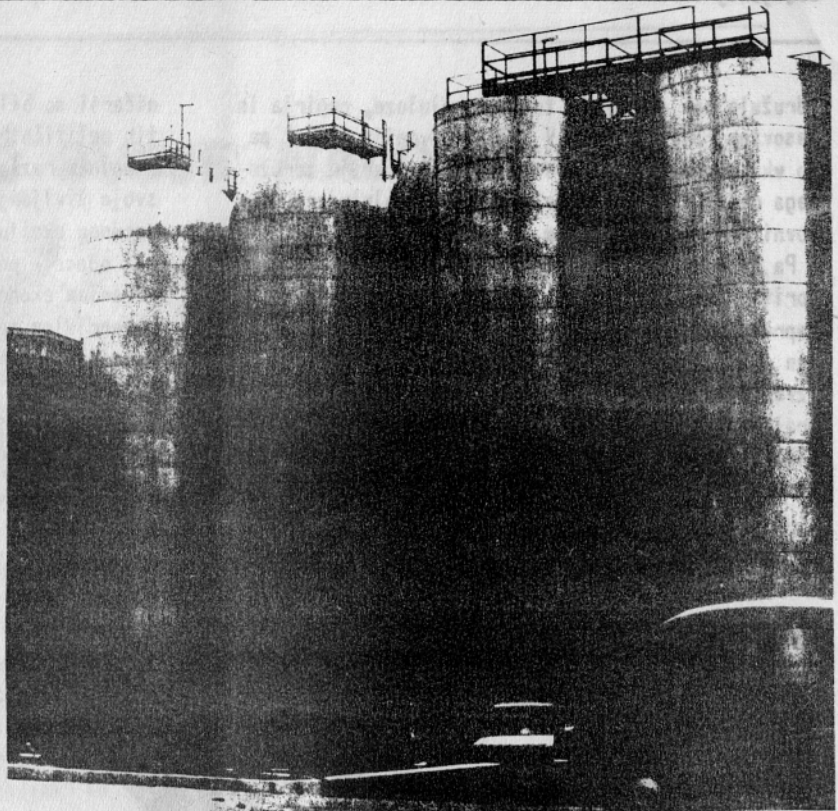
Organizacija združenega dela TIM Laško se je razrastla v enega največjih podjetij v laški občini. Nekoč mračna rudarska dolina ima danes podobo modernega svetlega industrijskega kompleksa z ličnimi stanovanjskimi zaselki na obrobju. Pred leti se je tu začela izgradnja na osnovi programa nadomestne proizvodnje za polagoma usihajoči rudnik. Le-ta je dolga desetletja dajal kruh stoterim knapom in njihovim družinam in bi že bil verjetno zaprt, če bi mu "energetska kriza" ne podaljšala življenja.

Ne bi zgubljali besed okoli obsežne proizvodne usmeritve GZD Tim Laško, ki postaja pojem v gradbeništvu, izolatorstvu, styroporni embalaži, hladilništvu itd.

Rudnik še vedno obstoja in laški knapje bodo še dolgo oblačili svoje črne rudarske uniforme in zeleno-črna zastava bo še plapolala ob plavo-beli zastavi TIM-a. Razlogov za to je več. Kolektiv ne bo nikoli pozabil, da je zrastel iz rudarske panoge, rudnik pa je pomemben tudi glede svoje revolucionarne vloge v preteklosti rečiške doline. Napad na rudnik v noči od 2. na 3. julij 1942, ki ga je izvedel Štajerski bataljon, je bil dogodek, odmeven po vsej občini in čez in ki je dal simbolično vsebino občinskemu prazniku.

Tudi na otvoritvi nove tovarne (na sliki) je bilo rečeno: "TIM bo vedno ostal knapovski!"

ŠE BESEDA O PIVOVARNI

VEDNO
VEČ
IN
BOLJŠE

Pred približno 150 leti je v Laškem stekla proizvodnja piva v takoimenovanem "Špitalu", sedanjem hotelu "Savinja". Leta 1840 so zajeli laški trg uničujoči ognjeni zublji, ki so deloma tudi poškodovali že dokaj razvito pivovarno. V teh prvih letih so izvažali pivo v Trst, Egipt, Kalkuto. Povpraševanje je bilo veliko in zato so morali zgraditi večjo pivovarno. Leta 1888 je stekla proizvodnja v poslovnih prostorih današnje "Volne" pod Šmihelom.

Dobrih dvajset let pozneje je kupil laško pivovarno Simon Kukec, sin kraškega kmeta iz Povirja pri Sežani. Laški Nemci in nemškutarji se niso mogli sprijazniti z že takrat odličnimi poslovnimi uspehi takoimenovane slovenske pivovarne, saj so v njej delali predvsem Slovenci in strokovnjaki iz Češke, torej Slovani, zato so jim škodovali, kjer so jim mogli. Leta 1903 je lastnik prodal pivovarno delniški družbi s sedežem v Ljubljani in tako so nastale "Združene pivovarne Žalec - Laški trg" d.d. Gospodarske razmere so bile v letih 1922 - 1926 izredno slabe, cene surovinam so rastle, potrošnja piva je padala, veliki karteli so uničevali male. Kapitalisti ljubljanskega Uniona so na pretkan način odkupili večino delnic žalske in laške pivovarne. Prišlo je do propada nekdanje tako sloveče pivovarne v Laškem.

Člani gostilničarskih zadrug širom Slovenije se niso strinjali z mnenjem nekaterih, da v Laškem ne bi več obstajala pivovarna, ki je imela zaradi ugodnih klimatskih pogojev, ustrezne vode in prodajnega zaledja vse pogoje za razvoj. Tako so leta 1929 ponovno ustanovili gostilničarsko delniško pivovarno.

7. decembra 1938 je napočil slavnostni trenutek, od-

prli so novo pivovarno na levi strani Savinje, kjer se še danes razvija in širi v mejah možnosti in večletnega programa razvoja. Vojna vihra je preprečila dokaj obsežne razvojne načrte in leta 1945 je bila ob bombnem napadu Laškega poškodovana, ostale so le še ruševine. Širom domovine so prva leta po vojni delavci in mladina odstranjevali ruševine, tako sliko bi videli tudi v Laškem. Spomladi leta 1946 so bili vsi objekti obnovljeni, poleti pa je že stekla proizvodnja.

Leta 1950 je prešlo vodstvo podjetja v roke delavcev in ob tej zgodovinski prelomnici je bil izvoljen prvi delavski svet. Za vsa leta po vojni so veljala za trda, polna odrekanih in žrtvovanja. Pivovarna je začela v resne težave leta 1956, katere so bile uspešno prebrodene. Predvsem po letu 1960 pa beleži izredne razvojne dosežke.

Pivovarna Laško je svojim potrošnikom nudila leta 1940 20.000 hl, leto kasneje 18.000 hl, leta 1950 34.000 hl. Razvoj in prodaja sta iz leta v leto rastla in leta 1960 je bilo že 65.000 hl prodanega piva. V letu 1965 so prodali 153.000 hl, 1970 že 333.000 hl in leta 1973 največ v zgodovini 536.000 hl piva. Naslednja leta je začela prodaja piva zopet padati, lani smo prodali 515.000 hl. V primerjavi z 30 drugimi pivovarnami v Jugoslaviji je naša delovna organizacija v letu 1976 bila na petem mestu.

Da so bili rezultati lahko tako lepi, pričajo še naslednji podatki in sicer: leta 1956 smo zgradili transformatorsko postajo, 1962 so bili vgrajeni dodatni kotli v varilnici, 1965 je bila otvoritev sladarne, v kateri proizvedemo letno čez 4.000 ton sla-

da, leta 1968 je bila na voljo nova polnilna linija za 20.000 steklenic na uro, povečana zmogljivost vodovoda, leta 1971 se je začela gradnja nove varilnice, uvedli smo nov tip steklenic. Leto 1974 pomeni "popolna rekonstrukcija" obratov, polniti smo začeli kovinske sode, imamo nove stoječe tanke za pivo. Največ je bilo doseženo v letu 1976, saj je bila zgrajena polnilnica za 50.000 steklenic na uro, uvedena je tudi paletizacija.

V organizaciji zruženega dela HP Pivovarna Laško nas je zaposlenih 370 delavcev. V Varaždinu, Rijeki, Mariboru, Celju, Trbovljah, Radečah, Kogaški Slatini in Krškem so sedeži zalog piva oziroma poslovnih enot, ki prodajajo pivo nadalje vsem kupcem odisi gostinstvu, trgovini itd. HP Pivovarna Laško je članica Sestavljene organizacije zruženega dela živilske industrije Ljubljana od 21. decembra 1972. Leta 1973 so se pridružili pivovarnam Union Ljubljana, Talis Maribor in Pivovarni Laško, Kolinski Ljubljana še Droga Portorož in Delamaris Izola. Sedaj je v SOZD še pet delovnih organizacij, ker je Union Ljubljana izstopil iz združenja.

V zadnjih letih daje kolektiv veliko podporo možnostim sodelovanja s proizvajalci pivovarskega ječmena v občinah Trstenik in okolici. Ta akcija je še vedno na začetku razvoja. Da je življenje v delovni organizaciji resnično vezano na razvoj kraja Laško, občine in širše okolice, kaže tudi podatek, da je iz pivovarnarjev vključeno v organe družbeno političnih organizacij in skupnosti v občini pa tudi v republiki veliko naših članov. Z ozirom na to, da ima kolektiv tudi posluš za reševanje problemov in pomaga pri razvoju, dosega lepe uspehe in žanje priznanja vseh psovod. Ne skrbi samo za razvoj delovne organizacije, za izobraževanje članov, štipendiranje, kulturno in politično osveščenost zaposlenih ampak skrbi in sodeluje pri razreševanju razvoja zdravstvene dejavnosti in sistema institucij od SIS, pa stanovanjsko izgraunjo (individualno in družbeno), za razvoj vzgojno varstvenih ustanov itd. Priskrčila je tudi na pomoč delavcem tekstilne industrije Volna Laško ob kritju izgub in sprejemu njihovih delavcev v svoj krog proizvajalcev. Za svoje člane je razvila dejav-

nost oziroma možnosti organiziranega koriščenja dopusta v počitniškem domu v Ičičih, v avtoprikolicah na otokih Jadrana, v bližnji prihodnosti bo možnost letovanja na Kopi na zahodnem delu Pohorja.

Končno ima Pivovarna Laško veliko zaslug, saj je leta 1964 v svoji organizaciji izvedla prvič sedaj že tradicionalno prireditev "Pivo in cvetje", ki je znana daleč na okoli. V naši delovni organizaciji sedaj veliko delamo za izvajanje Zakona o združenem delu. Vse nas zavezuje, da smo ob temeljiti proučitvi samoupravne organiziranosti, samoupravljanja, družbeno ekonomskih odnosov ter ostalih odnosov, pripravili vsklajene rešitve z Zakonom o združenem delu. Že marca je delavski svet imenoval 9 članski odbor za spremljanje in izvajanje Zakona o združenem delu, leta pa še tri komisije za posamezna področja dela. Vse družbeno politične organizacije so razpravljale analizo stanja kakor tudi plan akcij z rokovnikom in jim dodale kritične pripombe. Gotovo je odločitev vsklajena z določili ustave in Zakona o združenem delu o samoupravni organiziranosti temeljno vprašanje, ki ga je potrebno rešiti kot prvi pogoj pri nadaljnjem delu vsklajevanja družbeno ekonomskih odnosov z zakonom. Že v začetku leta 1973 smo razpravljali o pogojih ustanovitve TOZD v DO. Ponovno smo razpravljali na osnovi ocene stanja leta 1975, tretjič lani ob zaključku mandata delavskega sveta. Ponovno je bilo ugotovljeno, da niso podani pogoji za ustanovitev TOZD v DO s pripombo, da se pristopi k poglobljanju samoupravljanja in medsebojnih odnosov. Ob letošnji pripravi analize stanja v skladu z Zakonom o združenem delu je bilo ugotovljeno, da noben od delov DO ne izpolnjuje vseh treh osnovnih pogojev za organizacijo TOZD, še posebej, če primerjamo tudi pogoj, naveden v 410 in 411. členu, ki govori o glavni dejavnosti.

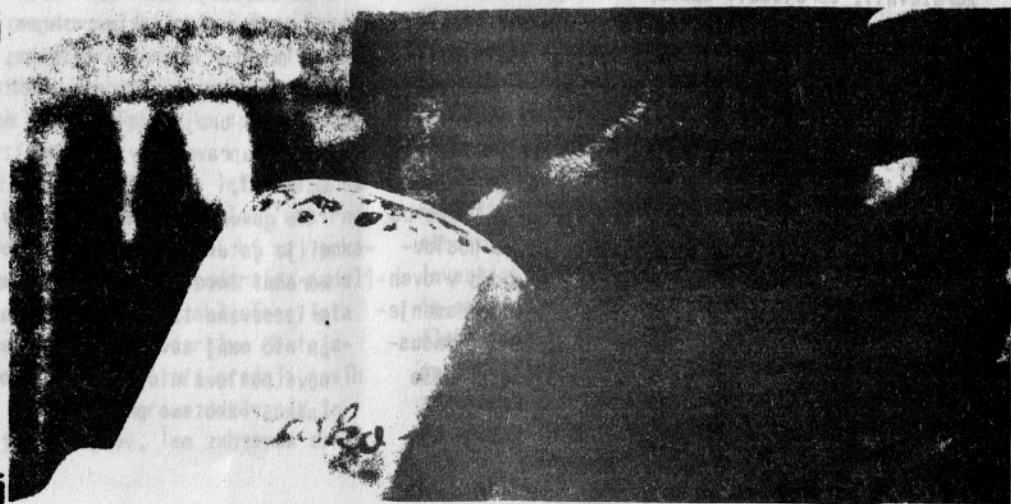
V delavčevo zavest moramo vcepiti dejstvo, da je treba stalno spremljati in preverjati pogoje ustanavljanja TOZD in se v skladu s tem tudi obnašati. Nalog je veliko in ob angažiranosti večine članov delovne organizacije nam morajo tudi vse uspeti.

FANIKA LAPORNIK

GGGGGGGG

CVET
MED
PIVI
LAŠKO
PIVO

GGGGGGGG

PRED GRADNJO VELEBLAGOVNICE MERX

TRGOVINA VČERAJ IN JUTRI

Mesta in naselja se širijo, prebivalstvo naglo narašča, naraščajo tudi standard in potrebe delovnih ljudi, zato jim mora slediti tudi preiskrba. Merx bo izpolnil to nalogo.

Ko primerjamo razvojno stopnjo med storitvenimi dejavnostmi in ostalimi panogami družbenega gospodarstva ugotovimo, da trgovina v razvoju močno zastaja. Ena izmed številnih posledic takega stanja je ozko grlo med proizvodnjo in potrošnjo, kar pomeni, da taka trgovina ni sposobna potrošniku posredovati in pokazati vsega tistega, kar je proizvodnja sposobna, še manj pa, da bi bila trgovina v obratni smeri sposobna sugerirati proizvodnji želje potrošnikov in tako sokreirati proizvodni program.

Tako je ugotavljal kolektiv MERX - TOZD prodaja Laško in sklenil graditi novo blagovnico v Laškem.

Ker pa zatrjujemo in dokazujemo, da trgovina ne akumulira zadosti, da bi bila sposobna zagotavljati razširjeno reprodukcijo in razvoj, se seveda ob tem postavlja vprašanje: od kod potem pogum za tako odločitve? Odgovor na to je sledeč: ko smo se združevali, sprejemali samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo MERX, smo med ostalimi sprejeli tudi določilo ki pravi, da je investicijska politika v OZD skupna pravica, skrb in dolžnost. To je tista osnova, ki zagotavlja TOZD Laško, ki je ena izmed štirinajstih TOZD Laško med ostalimi tudi, da bo ta sklep lahko realiziran. Načrtovana blagovna hiša MERX - TOZD prodaja Laško bo predvidoma izgledala tako: skupna površina poslovnih prostorov bo nekaj nad 2.000 m², ki bodo v dveh etažah z delno podkletitvijo, prva etaža bo namenjena prehrabeni trgovini, druga pa trgovini z industrijskim blagom. Seveda bo v sklopu blagovne hiše tudi bife.

Pomembnost izgradnje blagovnice v Laškem za občane in sploh je v naslednjem:

O Ugotavljamo, da so prostori za oskrbo potrošnikov s prehrabeni artikli že pretesni. Če pa vzamemo v pretres ostale lokale, kjer teče prodaja industrijskega blaga pa ugotavljamo, da v le-teh, tudi z renoviranjem, ni moč organizirati pogojev za sodobno ponudbo in prodajo blaga. Tako bomo z izgraditvijo blagovnice zagotovili občanom oskrbo z mnogo boljšim asortimantom tistih blagovnih skupin, ki jih že vodimo in z dodatnimi blagovnimi skupinami, ki jih sedanja trgovina v Laškem sploh ne vodi.

O MERX - TOZD Prodaja Laško bo vsekakor pridobila na ekonomski moči. Gotovo pa je, da vložena sredstva vsaj v začetni fazi ne bodo vračala ekvivalentnega dela, še zlasti, ker bo blagovnica za trenutne potrebe predimenzionirana.

O Pomembna je ekonomska pridobitev za sam kraj.

O Ne nazadnje tudi velika pridobitev za Laško, saj bo s tem investicijskim posegom urbanistično urejen velik prostor v centru Laškega. S to investicijo in še z investicijo izgradnje trakta šole, bo z manjšimi izjemami urejen del Laškega in sicer od zgradbe občinske uprave pa vse do proizvodnih obratov PIVOVARNE LAŠKO.

Ko govorimo o investiciji v trgovino v laški občini je gotovo prav, da vsaj bežno omenimo celoten kratkoročni investicijski program naše TOZD. S tem, ko si prizadevamo izpeljati opisano investicijo v Laškem, pa nič manj zavzeto ne poteka izvajanje programa obnove poslovalnic, ki so dislocirane na območje občine Laško. Tako smo pred kratkim izročili namenu solidno

obnovljene prostore poslovalnice Marija gradec s prepričanjem, da bomo s takimi prostori zadovoljivo pokrivali potrebe potrošnikov tega kraja.

Tudi preureditvena dela v poslovalnici JAGODA Laško gredo h kraju. Trgovina že namreč posluje v obnovljenih in delno razširjenih prostorih, toda še vedno ni dokončana hladilna tehnika, še vedno niso montirane hladilne komore zaradi zamude dobavitelja. S to večletno željo upamo, da bomo bistveno izboljšali kvaliteto oskrbe občanov z zelenjavo in sadjem, ki je bila predmet nenehnih kritik.

H kraju gredo tudi preureditvena dela v poslovalnici Gračnica. Res je, da je zastarela zgradba - lokal je ostal več ali manj nespremenjen - vendar samo, koliko je bilo mogoče, spremeniti notranjost z novo opremo in dodatnimi elementi.

Delno izvršena in v teku so tudi dela in posegi v poslovalnici Tevče. Še v tem letu bomo lahko ugotovili, da je urejenost te poslovalnice taka, da je sposobna pokrivati potrebe krajanov Tevč in okolice.

Opisali smo tekoča prizadevanja glede izboljšanja pogojev ponudbe in oskrbe s trgovskim blagom, ki so

v teku. Brez presladka pa nameravamo srednjeročni program izvajati še dalje, kajti nujne renovacije ali novogradnje so potrebne še poslovalnice: Breze, Rečica - Debro, Sedraž, Market Rimske Toplice in druge.

Ker smo, res v grobem, omenili naš investicijski program, ne bi bilo prav, če ne omenimo naša dva MARKETA in sicer v Sevnici in Trboljah. To sta sicer nova objekta, toda spričo naraščanja blagovnega prometa se nenehno pojavljajo potrebe po dodatni opremi, preureditvi, dopolnitvi itd.

Ob koncu morda še odgovor na vprašanje: kdaj se predvideva začetek gradnje blagovnice v Laškem? Prvotni termin je že mimo. Menim pa, da odgovor ne bo preveč optimističen, če rečemo, da bomo z izgradnjo pričeli v tekočem letu. Res imamo, kot je običajno, s pridobitvijo prostora precej težav, nnekaj težav okoli lokacije glede vskladitve dejanskih potreb in urbanističnih zakonitosti. Da bo pa akcija do zasaditve prve lopate stekla še v tekočem letu pa nas opogumlja razumevaljoče in tvorno sodelovanje z Upravo občinske skupščine in Samoupravno interesno skupnostjo Laško.

MAKS VODOPIVEC

NOVA POMEMBNA INVESTICIJA

ELEKTROKOVINAR BO VEČJI

Dejavnost TOZD Elektrokovinar, ki pripada DO Dravske elektrarne Maribor, sega s svojim obstojem v leto 1948. Z dopolnjevanjem obsega dejavnosti se je TOZD razvila iz majhne vzdrževalne delavnice, namenjene za vzdrževanje omrežij, daljnovodov in transformatorskih postaj, ki je ob svojem nastanku štela le nekaj delavcev.

Ob reorganizaciji elektrogospodarstva leta 1965 je enota ELKOV bila vsled likvidacije tedanjega podjetja ELEKTRO- PRENOS Ljubljana, priključena podjetju Dravske elektrarne Maribor. Polnih 5 let je kolektiv porabil za prilagajanje novemu okolju in spremenjeni organizaciji poslovanja. Koncem leta 1970 je kolektiv sprejel akcijski program za razširitev in modernizacijo svojih proizvodnih prostorov. Na osnovi tega programa je bilo najprej potrebno vzbuditi v ostalih delih podjetja in pri pristojnih organih priznavanje potreb po izboljšanju celovnih pogojev in upravičenosti obstoja.

Obdobje želja in hotenj je trajalo do leta 1973, narkar je bilo odločeno, da je potrebno izdelati obširne tržne raziskave v elektrogospodarstvu, ki bi naj pokazale ali ima ELKOV v panogi elektrogospodarstva nadaljnjo perspektivo. Te raziskave so bile zaključene leta 1974 z rezultatom, da v elektrogospodarstvu obstaja velike raznovrstne potrebe, tako pri gradnji novih energetskih objektov, kakor tudi pri vzdrževanju in rekonstrukcijah obstoječih naprav. Tem zahtevam se

je potrebno le tehnično in kadrovske prilagoditi, narkar je možno računati s tem tržiščem. Tej aktivnosti je sledila akcija iskanja primerne lokacije za izgradnjo novih delovnih objektov.

Idejno so bile neuspešno obdelane tri lokacije - dve v Debru in ena v Rečici in šele četrta lokacija, to je severno od obstoječih delavniških prostorov, je bila izbrana glede na okolnosti in finančne zmožnosti. Po pridobitvi vseh načelnih soglasij k lokaciji, je bil leta 1975 izdelan investicijski program. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni bilo možno leta 1975 začeti z novogradnjo, tako je program finančno zastarel in ga je bilo potrebno leta 1976 obnoviti. Z ustavnimi spremembami so nastale v podjetju tudi organizacijske spremembe. Dravske elektrarne Maribor so v okviru dejavnosti, ki jo opravljajo, ustanovile 11 temeljnih organizacij, pri čemer je naša TOZD med drugimi tudi dobila svoje ime Elektrokovinar iz izpeljane kratice ELKOV. Z ustanovitvijo temeljnih organizacij je bilo razdeljeno tudi premoženje. S tem so nastali novi problemi, kako sestaviti finančno konstrukcijo pri velikem pomanjkanju finančnih sredstev. Investicijski program je tako moral biti obravnavan in sprejet na vseh temeljnih organizacijah Dravskih elektrarn, ki se nahajajo v 6 različnih občinah, z upoštevanjem, da bi se investicijska izgradnja finansirala 60 % iz združenih sredstev vseh temeljnih organizacij in 40 % kreditiranja KB Maribor. S tem v

zvezi so bili izgledi že skoraj brezupni, da bo do investicijske izgradnje sploh prišlo. Po uspešnem dokazovanju o upravičenosti te investicije so bila končno pridobljena vsa soglasja na osnovi katerih je lahko delavski svet DO Dravske elektrarne Maribor sprejel meseca julija 1976 sklep o financiranju nakupa zemljišča ter izdelavi investicijsko tehnične dokumentacije in meseca novembra leta 1976 dokončni sklep o pristopu financiranja v rekonstrukcijo in razširitev proizvodnih prostorov v TOZD Elektrokovinar Laško.

Dejavnost TOZD sestavljajo:

- kovinska dejavnost, ki obsega izdelavo konstrukcij in strojno obdelavo kovin,
- pleskarsko dejavnost, ki obsega antikorozijsko zaščito kovin
- akumulatorski servis, ki vzdržuje in obnavlja stacionarne akumulatorske baterije.

Od naštetih dejavnosti sta vsled slabih pogojev za delo prizadeti kovinska in pleskarska dejavnost, ki sedaj odvijata proizvodni proces kombinirano deloma pod nadstržnicami, deloma na prostem in zato temu ustrezno ne dosegata primerne proizvodnosti, ki bi za tržišče bila sprejemljiva.

Investicijska izgradnja novih proizvodnih prostorov bo omogočila odvijanje tako kovinske, kot pleskarske dejavnosti v ustreznih prostorih s potrebno sodobno transportno mehanizacijo in ostalo proizvodno opremo.

Izgradnja obsega gradnjo v treh etapah, katerih skupna vrednost znaša 41.300.000.- din. Od tega obsega vrednost investicijskih del I. etape, ki se izvaja v tem letu 24.600.000.- din. Druga etapa investiranja je predvidena za leto 1980 in III. po letu 1980.

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

VELIKO NALOG - VELIKE POTREBE

V več faznem dogovarjanju, vsklajevanju in končnem sprejemu v združenem delu in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so uporabniki in izvajalci za družbene dejavnosti izločili poleg minimalnih programov redne dejavnosti vrsto nalog, ki se do 1980. leta morajo opraviti.

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA zastavlja v razrešitev vrsto nalog, ki so izrednega pomena za njihovo področje:

- zagotavljanje sredstev začasne denarne pomoči, kadar občan ali družina v določenem časovnem obdobju nima sredstev za preživljanje,
- zagotavljanje sredstev za enkratno denarno pomoč, kadar občan ali družina zaide v prehodno oziroma enkratno hudo stisko,
- zagotavljanje zavodskega varstva v splošnem socialnem zavodu občanu, ki živi v takih pogojih, da je življen-

Prva etapa obsega izgradnjo 2.000 m² novih proizvodnih površin in cca 560 m² površin pomožnih objektov, z delnimi rekonstrukcijami obstoječih.

Druga etapa obsega izpopolnitev opreme za proizvodnjo. Tretja etapa pa predvideva rekonstrukcije vseh preostalih obstoječih objektov s podaljšanjem proizvodne hale z nadstrešnico v dolžini 20 m in dopolnitev proizvodne opreme ter ostalo tehnično izpopolnitev v zvezi s proizvodnimi procesi.

Po končani investiciji že I. etape bi TOZD bila usposobljena proizvajati letno cca 900 t raznih lahkih in srednje težkih jeklenih konstrukcij, prvenstveno za potrebe elektrogospodarstva, kar je za cca 300 t več kot sedaj. Poleg tega pa naj bi nadaljevala v razširjenem obsegu še proizvodnjo raznega orodja, opreme in rezervnih delov za potrebe pri izgradnji in vzdrževanju elektroenergetskih naprav.

Bruto realizacija se naj bi povečala po končani izgradnji I. etape od 21.890.000 din v letu 1976 na 35.480.000 din v letu 1978, kar pomeni cca 62 % povečan dohodek.

Število zaposlenih delavcev se bistveno ne bo povečalo in je predvideno, da bo v končni fazi zaposleno cca 105 delavcev, kar pomeni le 17 % povečanje staleža napram sedanjemu stanju.

Kolektiv je dosegel dosedanji vzpon svoje dejavnosti z velikim prizadevanjem vseh zaposlenih delavcev in aktivnim delom samoupravnih organov, ki so enotno kot eden želeli doseči cilj v izboljšanju delovnih pogojev in jasni prihodnosti. Pri tem so bili deležni vsestranskega razumevanja in podpore sredine, v kateri živijo. Med zaposlenimi obstoja prepričanje, da bodo lahko po končani izgradnji družbi vračali najmanj toliko, kolikor družba od njih pričakuje.

RUDI ZUPANČIČ

sko, zdravstveno in socialno ogrožen ali če je zaradi bolezni ali invalidnosti nesposoben, da bi skrbel sam zase, nima pa svojcev oziroma osebe, ki bi zanj skrbel,

- zagotavljanje zavodskega varstva v posebnih socialnih zavodih (Hrastovec, Škofja Loka, Ponikva) občanu, ki mu je potrebna posebna oblika varstva, rehabilitacije, zaposlitve in resocializacije,
- zagotavljanje zavodskega varstva otrokom na poklicnem usposabljanju in zaposlovanju,
- zagotavljanje rejništva otrokom in odraslim, ki iz različnih razlogov ne morejo živeti pri svojih starših oziroma v družinskem okolju,
- zagotavljanje sredstev in izpeljava postopka razvrščanja otrok in mladoletnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju,
- zagotavljanje sredstev v zvezi z begavci, repatri-

- franci in odpuščeni iz zapora,
- zagotavljanje zavodskega varstva v vzgojnih zavodih,
- zagotavljanje sredstev za pogrebne stroške, katere ne krijejo svojci in druge osebe,
- sofinanciranje programov humanitarnih organizacij in društev,
- sofinanciranje programa za nego in pomoč na domu in
- sofinanciranje programa občinske skupnosti socialnega varstva.

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA si je s svojimi skromnimi sredstvi zastavila poleg financiranja redne dejavnosti vključenih otrok v vrtcih še razširitev predšolske mreže z izgradnjo vrtca v Rimskih Toplicah ter v nadaljevanju ureditev letovališča za vse predšolske in šolske otroke naše občine ob jadranski obali. Vzponredno z naložbami v te objekte pa si bo skupnost še posebej prizadevala razširiti že začeto delo vzgoje predšolskih otrok v cicibanovih oddelkih.

TELESNOKULTURNA SKUPNOST občine Laško pa si kot temeljno usmeritev razvoja telesnokulturne dejavnosti zastavlja razširitev množičnosti, da bi v to dejavnost bilo vključenih približno 30 % občancv vseh starosti; vsebina te dejavnosti bo obsegala: hojo, tek, plavanje, kolesarjenje, smučanje, streljanje, osnovno gimnastiko ter igre z žogo.

KULTURNA SKUPNOST si zastavlja ureditev naslednjih zadev:

- ① Zaščita kulturnih spomenikov, kamor spadajo: kartuzianski samostan v Jurkloštru, cerkev na Brunku, kužno znamenje v Laškem, etnološki spomeniki, ki jih odkriva Zavod za spomeniško varstvo na celotnem področju občine,
- sofinanciranje zavoda za spomeniško varstvo,
- spomeniška varstvena analiza naselja Radeč,
- sofinanciranje Zgodovinskega arhiva Celje, za njegovo redno dejavnost in prostorov.
- ② Ureditev matične knjižnice v Laškem, sistem, da se dopolnilni knjižni fond in oprema za strokovno literaturo iz glavnih gospodarskih panog v občini ter ureditev oziroma dopolnitev družbenoslovne literature.
- ③ Ureditev prostorov knjižnice v Jurkloštru in Rečici ter izpolnitev opreme ter knjižničnega fonda v Radečah.
- ④ Urejanje, konserviranje, realiziranje in zbiranje muzejskih eksponatov v Pokrajinskem muzeju v Laškem ter pomoč pri urejanju oddelka muzeja v Radečah.

⑤ Na področju gledališke dejavnosti bomo pospeševali razvoj amaterske dejavnosti ter gostovanja poklicnih gledaliških ustanov, ki naj bi imele vsaj šest predstav letno. Te predstave bi se po dogovoru porazdelile med krajevne skupnosti, ki imajo odrske kapacitete. Za tiste krajevne skupnosti, ki pa teh kapacitet nimajo, se bo organiziral avtobusni prevoz v Gledališče v Celje.

⑥ Dejavnost v ZKO se v skladu s statutom prenaša na ZKO, ki ureja vso amatersko dejavnost v občini. S prevzemom nalog se prenašajo tudi sredstva, ki se delijo po točkovniku, sprejetem na skupščini ZKO.

⑦ V srednjeročnem obdobju je nujno urediti kulturne domove in dvorane. Naloge se izvajajo po sprejetem planu in sicer:

- dvorana doma Dušana Poženela v Laškem,
- kulturni dom v Rečici,
- dvorana v Rimskih Toplicah,
- dvorana v Radečah,
- ureditev muzeja v Laškem,
- kulturni dom v Zidanem mostu,
- kartuzianski kompleks v Jurkloštru,
- dvorana pri Osnovni šoli Svibno.

⑧ Na področju filmske dejavnosti bo Kulturna skupnost Laško sofinancirala filmsko vzgojo s tem, da vo s svojo komisijo vplivala tudi na izbor filmov.

⑨ Kulturna skupnost bo sofinancirala tudi likovno galerijsko dejavnost.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST izvaja svoj program preko osnovnih šol, VVZ občine ter Glasbene šole v Radečah.

V osnovno šolstvo je vključenih v obvezno šolanje 2.450 otrok od 1. do 8. razreda, pouk se opravlja v 14 objektih, od katerih so štiri centralni, ostalo podružnice. Tretjina otrok se vsakodnevno prepelje z avtobusi v vse tri centre, saj je namen na podružnicah obdržati samo nižjo stopnjo osnovno šolskega izobraževanja.

Kot spremljajoče naloge nastajajo še dopolnilni pouk, podaljšano bivanje, prehrana, letovanje za socialno in zdravstveno ogrožene, vključevanje 4. razredov v šolo v naravi, pomoč za učbenike, plačilo domskih eskrbnin, štipendiranje pedagoškega kadra itd.

JURE JAN

NOVA INTERESNA SKUPNOST

PODRUŽBLJENO GASILSTVO

Gasilstvo v občini Laško ima dolgo preteklost in tradicijo. Najstarejše gasilsko društvo v občini je laško, ki je tudi eno najstarejših v Sloveniji. Ustanovljeno je bilo leta 1870. Le dve leti mlajše je gasilsko društvo Radeče, ki slavi letos 105 letnico, dočim so ostala gasilska društva nastala kasneje. Požarni brambo, kot so takrat imenovali gasilska društva,

so ustanovljali in se v njih združevali predvsem različni obrtniki ter drugi premožnejši in uglednejši krajanji. Ustanavljanje požarnih bramb na Slovenskem so narekemale potrebe in značilno je, da so se pogosto osnovala za kakim večjim požarom.

Tudi na obstoj in nadaljnji razvoj gasilstva je brez dvoma vplival nenehen strah pred požari, kajti

ti niso nikoli prizanašali in so često puščali za seboj pravo upostošenje. V tem je najbrž tudi odgovor na vprašanje, zakaj je bilo pred več desetletji gasilstvo skoraj po pravilu primat premožnejših krajanov, kajti le-ti so s požari lahko največ izgubili. Značilno pa je, da je gasilstvo nastalo, se razvijalo in še danes deluje predvsem na prostovoljni osnovi. Poklicne gasilske enote so samo v večjih centrih in večjih delovnih organizacijah, katerih tehnologija sloni na za ogenj nevarnih snoveh.

Toda gasilstvo se je več ali manj skozi vsa razdobja svojega obstoja ubadalo s težavami organizacijskega značaja, predvsem pa s pomanjkanjem finančnih sredstev in s tem v zvezi tudi s pomanjkljivo gasilsko opremo. Večino finančnih sredstev za nabavo opreme je bilo zbranih s prostovoljnimi prispevki, gasilski domovi in orodišča pa so rastle s prostovoljnim delom.

Tudi po osvoboditvi se razmere niso bistveno spremenile. Pomoč družbe je bila še vedno preskromna, gasilstvo pa je vendarle napredovalo in dopolnilo gasilsko opremo ter se tudi strokovno izpopolnilo tako, da so intervencije gasilcev zanesljive in uspešne. Dejstvo pa je, da gasilstvo predvsem v zadnjih letih ni povsem sledilo velikemu tehnološkemu napredku našega gospodarstva. Zato ni čudno, da je že zakon o varstvu pred požarom in o gasilstvu iz leta 1970 dal poseben poudarek varstvu pred požarom kot dejavnosti splošnega pomena za republiko. Z uveljavitvijo tega zakona se je pričel proces podružbaljanja gasilstva, kajti omogočil je ustanavljanje požarnih skupnosti, kot samoupravnih skupnosti gasilskih organizacij, zavarovalnic, delovnih in drugih organizacij ter občanov. Toda ustanavljanje teh skupnosti še ni postavil kot obvezo, ampak kot alternativo gasilskim skladom. Zato se je večina občin, med njimi tudi Laško odločala za ustanovitev gasilskega sklada. Ta zakon je določil tudi način financiranja gasilstva, in sicer je predpisal prispevek v višini 6 % od tehničnih premij za požarno zavarovanje premoženja, dotacije družbenopolitičnih skupnosti in prispevke občanov. Toda ta sredstva so bila še dokaj skromna, saj se jih je zbralo letno v občini Laško od 100.000,00 do 150.000,00 din.

Proces podružbaljanja gasilstva pa se je nadaljeval s sprejemom Ustav v letu 1974 in zakonom o varstvu pred požarom iz preteklega leta. Ta zakon opredeljuje varstvo pred požarom, kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Logično je tudi, da postavlja kot pravico in kot dolžnost vseh delovnih ljudi in občanov, da na temelju družbene samozaščite varujejo družbeno premoženje ter življenje in premoženje občanov. Gasilskim organizacijam pa je naložil operativno delo v zvezi z varstvom pred požarom.

Delovni ljudje in občani pa to svojo pravico in dolžnost izvajajo v temeljni organizaciji združenega dela

ali delovni skupnosti in krajevni skupnosti ter v samoupravni interesni skupnosti za varstvo pred požarom, v katero se združujejo na nivoju občine. Te samoupravne interesne skupnosti so tiste, ki ugotavljajo in vsklajujejo interese in potrebe, oblikujejo politiko razvoja, sprejemajo programe varstva pred požari, združujejo sredstva in opravljajo druge zadeve s področja varstva pred požari. Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter v delovnih skupnostih in delovni ljudje, ki z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost, plačujejo prispevek občinski skupnosti za varstvo pred požarom v skladu z njenim programom za financiranje njene dejavnosti. Osnovo in višino tega prispevka pa določijo s samoupravnimi sporazumom. Samoupravna interesna skupnost pa v skladu s svojim programom varstva pred požarom in programi dela gasilskih organizacij financira prostovoljne ali poklicne gasilske organizacije. Izvzete pa so industrijske gasilske enote, ki jih ustanavljajo organizacije združenega dela za svoje potrebe. Te financira v celoti ustanovitelj.

Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom občine Laško je bila ustanovljena s samoupravnim sporazumom, ki so ga podpisale temeljne in druge organizacije združenega dela in delovne skupnosti ter krajevne skupnosti in gasilske organizacije. Skupnost se je konstituirala februarja meseca letos. Skupnost je dvodomna. Zbor uporabnikov sestavljajo delegati iz združenega dela in krajevnih skupnosti, dočim sestavljajo zbor izvajalcev delegati gasilskih društev in industrijskih gasilskih enot. Skupnost je na svoji ustanovni skupščini izvolila izvršni odbor in druge organe skupnosti. Sprejela pa je tudi statut in program varstva pred požari v občini za razdobje do 1980. leta. Na tej osnovi je izvršni odbor skupnosti pripravil predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana za srednjeročno razdobje do leta 1980. V tem samoupravnem sporazumu, ki ga je ponudil združenemu delu, je predviden prispevek, ki ga naj bi delavci prispevali do leta 1980 v višini 0,30 % od osnove bruto osebnih dohodkov v breme materialnih stroškov. Rezen teh dohodkov pa skupnost predvideva še prispevek od tehničnih premij zavarovalnic za zavarovano premoženje iz območja občine. O višini tega prispevka pa se dogovorita Zveza samoupravnih interesnih skupnosti za varstvo pred požarom SRS in zavarovalna skupnost. Skupnost pa bo najela tudi kredit, tako, da obstojajo realne možnosti, da se gasilstvo v razdobju do leta 1980 ustrezno opremi in tudi strokovno usposobi za uspešno reševanje ne samo ob požarih, ampak tudi ob vseh drugih elementarnih nesrečah.

MARJAN KOPRIVC

"Naše delo" izhaja občasno - Izdaja Skupščina občine Laško - Urejuje uredniški odbor - Odgovorni urednik Lev Tičar - To številko uredil Jure Krašovec, tehnično opremil Rudi Pasarič, tipkopis Milena Papež - Naklada razdeljena brezplačno - Tisk razmnoževalna tehnika Skupščine občine Laško - Glasilo je oproščeno temeljnega davka na promet na podlagi mnenja Sekretariata za informacije SR Slovenije (št. 421-1/72 od 20. marca 1947).